

Πρόεδρος: Μ. Γεωργίου, Πρόεδρος Εφετών

Εισηγήτρια: Α. Μεσσηνιάτη Γρυπάρη, Εφέτης

Δικηγόροι: Σ. Χούρσογλου, Ν. Φορτσάκης

Διατάξεις: άρθρα 57, 59, 914, 932 ΑΚ, 361 επ. ΠΚ, 681Δ (ήδη 614 παρ. 7) ΚΠολΔ, άρθρο μόνο Ν 1178/1981

[...] Με το άρθρο 681Δ ΚΠολΔ καθιερώνεται ειδική διαδικασία εκδίκασης των διαφορών που αφορούν σε προσβολές από δημοσιεύματα ή ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές. Ειδικότερα κατά την παρ. 1 του άρθρου αυτού, κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 666 παρ. 1, 667, 671 παρ. 1-3, 672 και 673-676 ΚΠολΔ δικάζονται από το καθ ύλην αρμόδιο δικαστήριο όλες οι διαφορές που αφορούν σε αποζημιώσεις οποιοσδήποτε μορφής περιουσιακής ζημίας ή ηθικής βλάβης που προκλήθηκε διά του τύπου ή με ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές εκπομπές και οι συναφείς προς αυτές αξιώσεις προστασίας της προσωπικότητας των προσβληθέντων. Από την ευρύτητα της διατύπωσης της διάταξης του άρθρου 681Δ παρ. 1 ΚΠολΔ συνάγεται ότι στην εν λόγω ειδική διαδικασία υπάγονται όλες οι αγωγές που αποσκοπούν στην αποκατάσταση κάθε περιουσιακής ζημίας ή στην ικανοποίηση της ηθικής βλάβης, καθώς και οι κάθε μορφής αξιώσεις προστασίας των προσώπων, των οποίων η περιουσία ή η προσωπικότητα προσεβλήθη από δημοσίευμα ή τηλεοπτική ή ραδιοφωνική εκπομπή του έντυπου ή ηλεκτρονικού τύπου, ασχέτως της ιδιότητας του εναγομένου, ο οποίος, καθώς ο νόμος δεν διακρίνει, μπορεί να είναι οποιοδήποτε πρόσωπο, του οποίου η συμπεριφορά προσέβαλε την προσωπικότητα του ενάγοντος (ΑΠ 1900/2006 ΧρΙΔ 2007,433). Η προαναφερόμενη διάταξη καθώς και αυτή του άρθρου μόνου παρ. 1 του Ν 1178/1981 «Περί αστικής ευθύνης του τύπου και άλλων τινών διατάξεων», όπως τροποποιήθηκε με τον Ν 2243/1994, εφαρμόζονται αναλόγως και επί προσβολών της προσωπικότητας οι οποίες συντελούνται στο διαδίκτυο (Internet), μέσω ηλεκτρονικών ιστοσελίδων ή άλλων ιστοτόπων (όπως blogs) που λειτουργούν ως διεθνές μέσο διακίνησης πληροφοριών, δεδομένου ότι για τις προσβολές αυτές δεν υπάρχει ιδιαίτερο θεσμικό πλαίσιο και η αντιμετώπισή τους δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο με την αναλογική εφαρμογή της ήδη υπάρχουσας νομοθεσίας για τις προσβολές της προσωπικότητας μέσω του έντυπου (εφημερίδες, περιοδικά) ή του ηλεκτρονικού (τηλεόραση, ραδιόφωνο) τύπου, αφού και η διαδικτυακή πληροφόρηση δεν διαφέρει ως προς τα ουσιαστικά στοιχεία της από εκείνη που παρέχεται από τον ηλεκτρονικό τύπο, ιδίως δε ως προς τα ιδιαίτερα εκείνα χαρακτηριστικά της που οδήγησαν τον νομοθέτη στην καθιέρωση ειδικής διαδικασίας για την εκδίκαση των διαφορών που ανακύπτουν από την λειτουργία τους, ήτοι την εμβέλεια δράσης του, που μάλιστα στο διαδίκτυο είναι παγκόσμια, και συνακόλουθα του αριθμού των αποδεκτών όσων δι αυτού διαδίδονται, που μεγεθύνει την προσβολή εκείνου που θίγεται από την διάδοση συκοφαντικών, δυσφημιστικών ή εξυβριστικών ισχυρισμών (βλ. ΑΠ 1596/2011 δημ. ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 1442/2015, ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΑθ 3071/2014 δημ. ΝΟΜΟΣ, ΕφΔωδ 220/2013 δημ. ΝΟΜΟΣ, ΕφΔωδ 36/2011, δημ. ΝΟΜΟΣ, ΕφΠειρ 680/2009 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΑθ 8962/2006 δημ.

NOMΟΣ). Η άποψη ότι ελλείπει νομοθετικής ρύθμισης, η προσήκουσα διαδικασία είναι όχι η ανωτέρω διαδικασία που καθιερώνεται με τη διάταξη του άρθρου 681Δ ΚΠολΔ αλλά η τακτική διαδικασία, παραβλέπει το σύνολο των ιστολογιών που έχουν ειδησεογραφικό-ενημερωτικό περιεχόμενο, μη αρκούμενα εκ του σκοπού τους μόνο σε ανταλλαγή απόψεων, ιδεών, σκέψεων και αναλύσεων μέσω διαδραστικής επικοινωνίας των χρηστών τους, κυρίως όμως παραβλέπει την αναγκαιότητα ταχείας εκδικάσεως των διαφορών που αναφέρονται, σκοπό δηλαδή που επιτελεί η διάταξη του άρθρου 681Δ ΚΠολΔ, της οποίας η καθιέρωση αποβλέπει στην ταχεία περάτωση των δικών και την επίτευξη οικονομίας χρόνου και δαπάνης, λόγω της φύσης των εν λόγω διαφορών και του κινδύνου συχνότητας αυτών, ανάγκη δηλαδή που εξυπηρετεί καταλληλότερα η ανωτέρω διάταξη (βλ. και Βαθρακοκοίλη, ερμηνεία στο άρθρο 681Δ παρ. 2). Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλουμένη απόφαση δέχθηκε ότι για την εκδίκαση της υπό κρίση αγωγής, με το προαναφερόμενο περιεχόμενο, στο οποίο περιλαμβάνονταν η επίκληση ότι η επίδικη ανάρτηση έγινε με σκοπό ενημέρωσης μεγάλου και μη δυνάμενου να προσδιοριστεί αριθμού χρηστών του διαδικτύου, εφαρμοστέα ήταν η διαδικασία των διαφορών που αφορούν προσβολές από δημοσιεύματα ή ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές (άρθρο 681Δ ΚΠολΔ), δεν έσφαλε και όσα αντίθετα υποστηρίζουν οι εκκαλούντες - εναγόμενοι με τον δεύτερο λόγο της εφέσεώς τους, είναι αβάσιμα και απορριπτέα. Άλλωστε η εκδίκαση της υποθέσεως με εσφαλμένη διαδικασία δεν παρέχει μόνη αυτή δικαίωμα εφέσεως, εκτός αν συνδέεται με επίκληση βλάβης ή αναρμοδιότητα του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Στην προκειμένη περίπτωση ο παραπάνω λόγος της υπό κρίση εφέσεως των εναγομένων, με τον οποίον οι τελευταίοι παραπονούνται για εσφαλμένη σχετική κρίση του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, αλυσιτελώς προτείνεται, εφόσον δεν ισχυρίζονται επιπροσθέτως ότι υπέστησαν κάποια βλάβη και συνεπώς ο λόγος αυτός της εφέσεώς τους πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος και με την πρόσθετη αυτή αιτιολογία (βλ. ομοίως ΕφΑθ 1747/1988 Δίκη 1990, 299 και ΝΟΜΟΣ).

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 57 εδ. α' του ΑΚ «Οποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητά του έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον». Κατά το εδ. β' της ίδιας διάταξης: «Αν η προσβολή αναφέρεται στην προσωπικότητα προσώπου που έχει πεθάνει, το δικαίωμα αυτό το έχουν ο σύζυγος, οι κατιόντες, οι ανιόντες, οι αδελφοί και οι κληρονόμοι του από διαθήκη». Από τις διατάξεις αυτές, αλλά και από άλλες διατάξεις του ιδιωτικού και του δημοσίου δικαίου, προκύπτει ότι η έννομη τάξη προστατεύει την προσωπικότητα του ατόμου με θετικές διατάξεις κατά παντός τρίτου που την προσβάλλει. Η προσωπικότητα εμφανίζεται εξωτερικά με διάφορες εκφάνσεις, ενώ με τη γενική ρήτρα περί της παράνομης προσβολής της επιτυγχάνεται ο εντοπισμός αλλά και η διεύρυνση των εκφάνσεων της προσωπικότητας, εκείνων δηλαδή που κατά την επιστήμη, τις κοινωνικές και τις συναλλακτικές αντιλήψεις θεωρούνται προστατεύσιμες. Το δικαίωμα επί της ίδιας προσωπικότητας αποτελεί ιδιαίτερη κατηγορία δικαιώματος, με δική του φυσιογνωμία στο ιδιωτικό δίκαιο. Είναι δικαίωμα που ενδιαφέρει τη δημόσια τάξη, μη περιουσιακό, απόλυτα προσωπικό, εκτός συναλλαγής, αυτοτελές για κάθε πρόσωπο, αμεταβίβαστο και απαράγραπτο, οι ειδικότερες εκδηλώσεις του οποίου εμφανίζονται υπό τύπον «εκφάνσεων» του ενιαίου δικαιώματος (ΑΠ Ολ 8/2008, ΑΠ 543/2009, ΑΠ 195/2007, δημ. ΝΟΜΟΣ). Ο νομοθέτης όμως, όπως προκύπτει από τη ρύθμιση του εδ. β' της ως άνω διατάξεως, έκρινε σκόπιμο να προστατέψει και το δικαίωμα στην «προσωπικότητα μετά τον θάνατο», ή, κατά την κρατούσα άποψη και σωστή ερμηνεία, το

δικαίωμα στη μνήμη του νεκρού, διότι με το θάνατο δεν σβήνει μόνον η ζωή, αλλά εκλείπει και η προσωπικότητα του νεκρού, η οποία δεν μπορεί πλέον να αποτελέσει αντικείμενο προστασίας και απομένει πλέον η μνήμη, δηλαδή το σύμπλεγμα των αναμνήσεων της ζωής του νεκρού,

θεωρούμενο από τη σκοπιά του φορέα τους. Προσβολή της μνήμης του νεκρού, ως συνέχεια της εν ζωή προσωπικότητας του ατόμου, μπορεί να συντελεστεί, υπό την προεκτεθείσα έννοια, με κάθε τρόπο, κατά τον οποίον είναι δυνατή προσβολή και επί ζώντος ατόμου, όπως με αντίστοιχη προσβολή της τιμής, της εικόνας, του απορρήτου και της αναπαραστάσεως εν γένει της ζωής του αποθανόντος, με εξαίρεση τις προσβολές της προσωπικότητας, οι οποίες προϋποθέτουν άτομο το οποίο ζει. Επί τέτοιας προσβολής η διάταξη του άρθρου 57 παρ. 1 εδ. β' του ΑΚ αναγνωρίζει, αφενός αξίωση προς άρση της προσβολής και παράλειψη αυτής στο μέλλον, χωρίς τη συνδρομή, μάλιστα, υπαιτιότητας (αντικειμενική ευθύνη) και αφετέρου αξίωση αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις για τις αδικοπραξίες. Κατά δε τη διάταξη του άρθρου 59 ΑΚ, η οποία ορίζει ότι «στις περιπτώσεις των δυο προηγούμενων άρθρων (στα οποία περιλαμβάνεται και το άρθρο 57) το δικαστήριο με την απόφασή του, ύστερα από αίτηση αυτού που έχει προσβληθεί και αφού λάβει υπόψη το είδος της προσβολής, μπορεί επιπλέον να καταδικάσει τον υπαίτιο να ικανοποιήσει την ηθική βλάβη αυτού που είχε προσβληθεί. Η ικανοποίηση συνίσταται σε πληρωμή χρηματικού ποσού, σε δημοσίευμα ή σε οτιδήποτε επιβάλλεται από τις περιστάσεις, για την επιδίκαση όμως χρηματικής ικανοποίησης απαιτείται και υπαιτιότητα εκείνου από τον οποίο προέρχεται η προσβολή, η οποία πρέπει να είναι σημαντική. Τα δικαιώματα αυτά αναγνωρίζονται και στα πρόσωπα που αναφέρονται στο β' εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 57 ΑΚ, καθένα των οποίων, ανεξαρτήτως της σειράς που ορίζονται, αν προσβλήθηκε και θίγεται στην προσωπικότητά του από έναν διασυρμό της μνήμης του νεκρού, δύναται αυτοτελώς, νομιμοποιούμενο ενεργητικώς ως φορέας του δικαιώματος, να ζητήσει εξ ιδίου δικαίου την παρεχόμενη προστασία κατά το εδ. α της ως άνω διατάξης, δηλαδή, κατά την κρατούσα άποψη, την άρση της προσβολής της μνήμης του νεκρού και την παράλειψή της στο μέλλον (Γεωργιάδης - Σταθόπουλος, Ερμηνεία ΑΚ, Γενικές Αρχές άρθρο 57 σελ. 106-107). Έτσι, προστατευόμενο έννομο αγαθό δεν είναι η «μεταθανάτια» προστασία της προσωπικότητας του νεκρού, αλλά η ίδια προσωπικότητα των ως άνω προσώπων, στο μέτρο που η προσβολή της μνήμης του νεκρού προσέβαλε, λόγω του στενού συνδέσμου μεταξύ τους (συνήθως οικογενειακού) το αίσθημα σεβασμού τους προς την μνήμη του νεκρού, που αποτελεί και αυτό έκφανση της προσωπικότητάς τους. Δεν αρκεί όμως απλή προσβολή, απαιτείται επιπλέον να είναι και παράνομη. Το παράνομο είναι ευχερές να διαπιστωθεί, όταν υφίσταται διάταξη που απαγορεύει συγκεκριμένη πράξη και προσβάλλει κάποια από τις «εκφάνσεις» της προσωπικότητας, ανεξαρτήτως σε ποιο τμήμα του δικαίου, ιδιωτικού ή δημοσίου, υπάρχει αυτή η διάταξη. Όταν τούτο δεν συμβαίνει και ενόψει του ότι το επί της ίδιας προσωπικότητας δικαίωμα του ενός διασταυρώνεται με το αντίστοιχο δικαίωμα των άλλων, τότε, προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχει παράνομη προσβολή της μνήμης του νεκρού, είναι απαραίτητο να λάβει χώρα στάθμιση των συγκρουό-

μενων δικαιωμάτων, βάσει γενικών αρχών που συνάγονται, είτε από το συνολικό πνεύμα της νομοθεσίας και τις επί μέρους διατάξεις, είτε από το πολιτιστικό ιδεώδες της έννομης τάξεως. Με βάση την αξιολόγηση αυτήν, αφετηρία της οποίας μπορεί να αποτελέσει η διαφύλαξη της καλής μνήμης του αποθανόντος, θα υπερισχύσει το σπουδαιότερο δικαίωμα, ενώ το κριτήριο για τη διάγνωση της ύπαρξης ή όχι προσβολής (πρέπει να) είναι η προσωπικότητα του νεκρού και ο τρόπος με τον οποίον ο ίδιος θα αντιδρούσε στη συγκεκριμένη περίπτωση. Τούτο,

ανεξαρτήτως αν η συγκεκριμένη προσβολή προσβάλλει συγχρόνως και την ίδια προσωπικότητα των προσώπων του εδ. β' της διάταξης του άρθρου 57 παρ. 1 του ΑΚ.

Περαιτέρω, η προσβολή της προσωπικότητας, κατά κανόνα, συνιστά και αδικοπραξία, εφόσον πρόκειται για προσβολή απόλυτου δικαιώματος, και επομένως μπορεί να ζητηθεί χρηματική ικανοποίηση και κατά τις περί αδικοπραξιών διατάξεις του ΑΚ (άρθρο 932 αυτού). Ειδικότερα, η προξενθείσα από το δράστη ζημία είναι παράνομη, όταν με την πράξη ή παράλειψη αυτού προσβάλλεται δικαίωμα του παθόντος προστατευόμενο από ορισμένη διάταξη νόμου, όπως αυτές των άρθρων 362 και 363 ΠΚ, που προστατεύουν την τιμή και την υπόληψη κάθε ανθρώπου. Από τις διατάξεις των τελευταίων άρθρων προκύπτει ότι για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της συκοφαντικής δυσφήμισης απαιτείται: α) Ισχυρισμός ή διάδοση από τον υπαίτιο, με οποιονδήποτε τρόπο, ενώπιον τρίτου γεγονότος, που θα μπορούσε να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη του, β) το γεγονός αυτό να είναι ψευδές και ο δράστης να τελεί εν γνώσει της αναλήθειάς του και γ) δόλος, ο οποίος συνίσταται στη γνώση του δράστη ότι το ισχυριζόμενο ή διαδιδόμενο γεγονός είναι πρόσφορο να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη άλλου και στη θέλησή του να ισχυριστεί ή διαδώσει αυτό το βλαπτικό γεγονός. Ως ισχυρισμός θεωρείται η ανακοίνωση, προερχόμενη ή από ίδια πεποίθηση ή γνώμη ή από μετάδοση από τρίτο πρόσωπο. Αντίθετα, ως διάδοση νοείται η μετάδοση της ανακοίνωσης που γίνεται από άλλον. Ο ισχυρισμός ή η διάδοση επιβάλλεται να λαμβάνουν χώρα ενώπιον τρίτου. Ως γεγονός, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων του ΠΚ, χαρακτηρίζεται οποιοδήποτε συμβάν του εξωτερικού κόσμου, αναγόμενο στο παρόν ή το παρελθόν, που υποπίπτει στις αισθήσεις και μπορεί να αποδειχθεί, καθώς και κάθε συγκεκριμένη σχέση ή συμπεριφορά, αναφερόμενη στο παρελθόν ή το παρόν, που υποπίπτει στις αισθήσεις και αντίκειται στην ηθική και την ευπρέπεια, η οποία, ανακοινούμενη σε τρίτο, μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη φυσικού προσώπου. Το γεγονός, σύμφωνα με την έννοια των παραπάνω διατάξεων, πρέπει να είναι πρόσφορο να βλάψει την τιμή και την υπόληψη άλλου (ΑΠ 56/2009, δημ. ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1005/2008 ΔιΜΕΕ 2009,201, ΑΠ 1339/2008, δημ. ΝΟΜΟΣ).

Κατά το άρθρο δε μόνο παρ. 1 του Ν 1178/81 «Περί αστικής ευθύνης του τύπου και άλλων τινών διατάξεων», ο ιδιοκτήτης κάθε εντύπου υποχρεούται σε πλήρη αποζημίω-

ση για την παράνομη περιουσιακή ζημία, καθώς και σε χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που προξενήθηκαν υπαίτια με δημοσίευμα, το οποίο θίγει την τιμή και την υπόληψη κάθε ατόμου, έστω και αν η κατά το άρθρο 914 ΑΚ υπαιτιότητα, η κατά το άρθρο 919 ΑΚ πρόθεση, και η κατά το άρθρο 920 ΑΚ γνώση ή υπαίτια άγνοια συντρέχει στο συντάκτη του δημοσιεύματος ή αν ο τελευταίος είναι άγνωστος στον εκδότη ή στον διευθυντή συντάξεως του εντύπου. Εδώ πρέπει να σημειωθεί, αν και αυτονόητο, ότι ο συντάκτης του επιλήψιμου δημοσιεύματος και ο εκδότης, και αν δεν είναι ιδιοκτήτης του εντύπου, δεν παύουν βεβαίως να ευθύνονται προς αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας ή της ηθικής βλάβης, που προκλήθηκε από το δημοσίευμα, αλλά απλώς η ευθύνη τους θεμελιώνεται στις κοινές διατάξεις (57-59, 914, 932 ΑΚ, σε συνδ. με 361 επ. ΠΚ). Σύμφωνα δε με την παρ. 6 του ίδιου άρθρου, όπως αντικ. με το άρθρ. 32 παρ. 1 του Ν 1941/1991 και άρθρο μόνο παρ. 4 του Ν 2243/1994, σε περίπτωση που γίνει δεκτή αγωγή καταψηφιστική, στηριζόμενη στην παρ. 1 του ως άνω άρθρου, και εφόσον έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα, το δικαστήριο υποχρεούται να διατάξει με την απόφασή του και την καταχώριση στην εφημερίδα που ανέγραψε το επιλήψιμο δημοσίευμα: α) Περίληψης της απόφασης, η οποία να περιέχει ειδικότερα τα

στοιχεία που καθορίζονται λεπτομερώς στο αμέσως επόμενο εδάφιο και β) είδησης για την καταδίκη της εφημερίδας, στην ίδια θέση, όπου είχε καταχωρηθεί και το επιλήψιμο δημοσίευμα, εντός 15 ημερών από την επίδοση της τελεσίδικης απόφασης, καθοριζόμενης και χρηματικής ποινής, για κάθε ημέρα καθυστέρησης, ισόποσης προς το 1/10 της επιδικαζόμενης ελάχιστης χρηματικής ικανοποίησης. Περαιτέρω με την παρ. 10 του άρθρου 4 του Ν 2328/1995, ορίσθηκαν τα εξής: «Στο άρθρο μόνο του Ν 1178/1981, όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, υπάγονται και οι τηλεοπτικοί και οι ραδιοφωνικοί σταθμοί. Στα κατά τον Ν 1178/1981 «δημοσιεύματα», περιλαμβάνονται και οι τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές. Προκειμένου για τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς, ως «εκδότης», νοείται ο νόμιμος ή οι περισσότεροι νόμιμοι εκπρόσωποι της αδειούχου εταιρείας, ως «διευθυντής», ο υπεύθυνος προγράμματος και προκειμένου για ειδησεογραφικές εκπομπές ο διευθυντής του τμήματος ειδήσεων, ως «συντάκτης» δε του δημοσιεύματος, ο παραγωγός ή ο δημοσιογραφικός υπεύθυνος ή ο δημοσιογράφος-συντονιστής ή παρουσιαστής της εκπομπής, ανάλογα με το είδος και η δομή της εκπομπής. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι ο ενάγων τον ιδιοκτήτη εφημερίδας για αποζημίωση ή χρηματική ικανοποίηση λόγω περιουσιακής ζημίας ή ηθικής βλάβης, που προκλήθηκε από εις βάρος του επιλήψιμο δημοσίευμα, αρκεί να ισχυρισθεί και να αποδείξει, αφενός μεν ότι θίχτηκε η τιμή και η υπόληψή του από το επίμαχο δημοσίευμα κατά τρόπο παράνομο, είτε λόγω των περιεχομένων σ αυτό ειδήσεων, είτε λόγω δυσμενών σχολίων και χαρακτηρισμών, αφετέρου δε ότι η προσβολή αυτή καλύπτεται κατά το υποκειμενικό στοιχείο, όπως προσδιορίζεται ανωτέρω, τούτου συντρέχοντος έστω και στο πρόσωπο του συντάκτη του δημοσιεύματος ή, εφόσον αυτός είναι άγνωστος, του εκδότη ή του διευθυντή σύνταξης. Επομένως το παράνομο της προσβολής αντιστοιχεί στην αντικειμενική υπόσταση των αδικημάτων της εξύβρισης και της απλής δυσφήμισης (άρθρα 361, 362 ΠΚ). Οι ως άνω διατάξεις εφαρμόζονται αναλόγως και επί προσβολών της προσωπικότητας, οι οποίες

συντελούνται στο διαδίκτυο (internet) μέσω ηλεκτρονικών ιστοσελίδων, που λειτουργούν ως διεθνές μέσο διακίνησης πληροφοριών, δεδομένου ότι για τις προσβολές αυτές δεν υπάρχει ιδιαίτερο νομικό πλαίσιο και η αντιμετώπισή τους δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο με αναλογική εφαρμογή της ήδη υπάρχουσας νομοθεσίας για τις προσβολές της προσωπικότητας μέσω του εντύπου (εφημερίδες, περιοδικά) ή ηλεκτρονικού (τηλεόραση, ραδιόφωνο) τύπου, αφού και η ραγδαία αναπτυσσόμενη διαδικτυακή πληροφόρηση που προσφέρεται από το διαδίκτυο σε πολυμεσική μορφή (multimedia) καθιστά τον χρήστη του διαδικτύου εκτός των άλλων και αποδέκτη πληροφοριών και κάνει το διαδίκτυο να προσομοιάζει με μια νέας μορφής παγκόσμια τηλεόραση (ΕφΑθ 1442/2015, ΤΝΠ ΔΣΑ, 8962/2006 ΕλλΔνη 2007,1518, Π. Κορνηλάκη, Διαδίκτυο και αστικό δίκαιο, Αρμ 2007,993, Α. Μαρίνου, Το internet και οι συνέπειές του κυρίως στο χώρο του δικαίου, ΕλλΔνη 1998,1 επ.). Η αναλογική εφαρμογή του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου δεν είναι δυνατό να εμποδιστεί από το γεγονός ότι στο διαδίκτυο δεν υπάρχει η συνήθης ιεραρχική δομή οργάνωσης που απαντάται στα παραδοσιακά έντυπα, δηλαδή δεν υπάρχει ιδιοκτήτης, εκδότης, διευθυντής, συντάκτης, ούτε απαντώνται τα αντίστοιχα πρόσωπα που προβλέπει ο Ν 1178/1981 για τους ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς, διότι για να προσδοθεί σε ένα υλικό μέσο ο χαρακτηρισμός του μέσου ενημέρωσης δεν είναι απαραίτητη η ύπαρξη όλων των ανωτέρω προσώπων. Στην περίπτωση των ιστοσελίδων υπάρχει ο κάτοχος - διαχειριστής, ο οποίος μπορεί να ταυτίζεται ή όχι με το συντάκτη ορισμένου δημοσιεύματος, δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, ανακοινώσεις σ αυτές συντάσσουν και οι αναγνώστες τους. Ο διαχειριστής μιας ιστοσελίδας έχει την αρμοδιότητα και τη δυνατότητα ελέγχου των καταχωρήσεων που αναρτώνται σ αυτήν, με την έννοια ότι, όταν λαμβάνει ένα σχόλιο κ.λπ.

από έναν χρήστη, μπορεί να μην επιτρέψει την ανάρτησή του στην ιστοσελίδα, ώστε αυτό να μην μπορεί να καταστεί προσιτό σε κάθε επισκέπτη αυτής. Ειδικότερα τα σχόλια, κείμενα, καταχωρήσεις κ.λπ., που εισέρχονται στην ιστοσελίδα από κάποιον συνδεδεμένο με αυτήν χρήστη, τίθενται σε γνώση του διαχειριστή της ιστοσελίδας, ο οποίος στη συνέχεια προβαίνει στην ανάρτηση του κειμένου, με τρόπο ώστε το κείμενο να είναι πλέον προσβάσιμο στον καθένα. Αυτή η τεχνική δυνατότητα παρέχει στον διαχειριστή την ευχέρεια προληπτικής επέμβασης πριν τη δημοσιοποίηση των σχολίων που κάνουν οι χρήστες και συμμετέχοντες στις ασύγχρονες συζητήσεις, ώστε να προλαμβάνονται και να «μπλοκάρονται» ανεπιθύμητες καταχωρήσεις. Ωστόσο, δεν μπορούν να εφαρμοσθούν αναλογικά τα προβλεπόμενα για τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο ελάχιστα όρια επιδίκασης χρηματικής ικανοποίησης, δεδομένου ότι τα κριτήρια (εδαφικά, πληθυσμιακά και της εντεύθεν οικονομικής επιφάνειας του μέσου), που έλαβε εκεί υπόψη του ο νομοθέτης δεν ισχύουν προκειμένου για το διαδίκτυο, όπου πρόσβαση μπορεί να έχει ο καθένας που διαθέτει τον σχετικό εξοπλισμό και σύνδεση με έναν πάροχο ανά την υφήλιο, ενώ η δημιουργία και διατήρηση μιας ιστοσελίδας δεν είναι ιδιαίτερα δαπανηρή και εντεύθεν δεν συνεπάγεται μεγάλη οικονομική επιφάνεια (ΕφΑθ 1442/2015, ό.π. παρ., ΕφΔωδ 37/2011 ΝΟΜΟΣ).

Με το περιεχόμενο που προεκτέθηκε η ένδικη αγωγή είναι επαρκώς ορισμένη, αφού αναφέρεται σ αυτήν το αναρτηθέν στην ιστοσελίδα της πρώτης εναγομένης και προσβλητικό για τη μνήμη του θανόντος Κ. Τ. δελτίο τύπου αυτής, η συγγενική σχέση των εναγόντων με τον ως άνω θανόντα (αδελφός και γονείς αυτού αντίστοιχα), καθώς και η προσβολή που οι ίδιοι υπέστησαν στην προσωπικότητά τους από τον διασυρμό της μνήμης του θανόντος συγγενούς τους, και συνεπώς, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην προηγηθείσα νομική σκέψη, οι ίδιοι οι ενάγοντες, κατά τα ιστορούμενα στο δικόγραφο της αγωγής, είναι οι φορείς των δικαιωμάτων που απορρέουν από την προσβολή της μνήμης του αποβιώσαντος οικείου τους, στο μέτρο που η προσβολή αυτή προσέβαλε, λόγω του στενού οικογενειακού τους συνδέσμου, το αίσθημα σεβασμού τους προς τη μνήμη του θανόντος. Συνεπώς, ο πρώτος λόγος εφέσεως των εναγόμενων, με τον οποίο οι τελευταίοι επαναφέρουν τον προταθέντα πρωτοδίκως ισχυρισμό τους περί αοριστίας της αγωγής, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Από την εκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων [...] αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Στις 9.3.2005 βρέθηκε απαγχονισμένος στο διαμέρισμά του στην περιοχή , στην Αθήνα, ο Κ. Τ. του Γ., αδελφός του πρώτου και υιός των δεύτερου και τρίτης των εναγόντων, ο οποίος κατά τον χρόνο θανάτου του εργαζόταν ως σχεδιαστής δικτύου και διευθυντής τεχνολογίας της πρώτης εναγομένης εταιρίας κινητής τηλεφωνίας. Την προηγούμενη του θανάτου του, ήτοι στις 8.3.2005, είχε διαπιστωθεί η ύπαρξη παράνομα εγκατεστημένου λογισμικού συνακροάσεων στο δίκτυο της πρώτης εναγομένης, μέσω του οποίου από τον Ιούνιο του έτους 2004 παρακολουθούνταν τα τηλέφωνα του τότε Πρωθυπουργού, Υπουργών, άλλων κρατικών αξιωματούχων και πολιτών, για το οποίο στις 10.3.2005 ενημερώθηκαν ο τότε Πρωθυπουργός και οι Υπουργοί Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης από τον δεύτερο εναγόμενο, που ήταν τότε αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και διευθύνων σύμβουλος της πρώτης εναγομένης εταιρίας. Ακολούθησε κοινοβουλευτική διερεύνηση της υπόθεσης και στις 2.2.2006 ανακοινώθηκε επίσημα από τον τότε Υπουργό Δημόσιας Τάξης στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης το σκάνδαλο των τηλεφωνικών υποκλοπών. Ύστερα από την ανωτέρω επίσημη ανακοίνωση επανήλθε στην επικαιρότητα ο

θάνατος του Κ. Τ., διότι έπρεπε πλέον να διερευνηθεί η πιθανότητα να σχετίζεται άμεσα με την υπόθεση των υποκλοπών, όπως ήδη σχολιαζόταν εκτενώς στον Τύπο. Και παρότι αμέσως μετά το θάνατο του Κ. Τ., είχε διενεργηθεί προανάκριση από το Α.Τ. , μετά τη δημοσιοποίηση της υπόθεσης των τηλεφωνικών υποκλοπών δόθηκε παραγγελία από τον προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης και μάλιστα κατ' απόλυτη προτεραιότητα, σύμφωνα με την από 13.2.2006 παραγγελία του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, λόγω της σοβαρότητας της υπόθεσης, λόγω του ότι είχαν δημιουργηθεί στην κοινή γνώμη ερωτηματικά σχετικά με το αν ο θάνατος του Κ. Τ. είχε άμεση σχέση με την υπόθεση των τηλεφωνικών υποκλοπών και αν τελικά οφειλόταν σε αυτοκτονία ή όχι, η πρώτη εναγομένη, δια των προστηθέντων υπαλλήλων της, και με την καθοδήγηση και έγκριση του δεύτερου εναγομένου, έσπευσε να εκδώσει δελτίο τύπου, που αναρτήθηκε στις 3.2.2006 στην ιστοσελίδα www.v.gr ιδιοκτησίας της, στο οποίο αναφέρονταν επί λέξει τα εξής: «Με αφορμή τη φημολογία για το ατυχές περιστατικό του θανάτου του συναδέλφου Κ. Τ., η V.P. αισθάνεται την ανάγκη να εκφράσει και δημοσίως τη θλίψη, αλλά και τον σεβασμό της στη μνήμη του Κ., ο οποίος ήταν Προϊστάμενος Τμήματος Σχεδιασμού Δικτύου και εργαζόταν στην εταιρεία από το 1995. Η εταιρεία δηλώνει ότι ουδεμία σχέση υπάρχει μεταξύ του θανάτου και της ύπαρξης λογισμικού διενέργειας υποκλοπών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και κάθε προσπάθεια συσχέτισης τους είναι, τουλάχιστον, άστοχη. Η εταιρεία σεβόμενη τη μνήμη του Κ. δεν θα ήθελε να προβεί σε καμία περαιτέρω δήλωση σχετικά με το περιστατικό και όσον αφορά τις επιμέρους λεπτομέρειες του συμβάντος θα πρέπει να αναζητηθούν από τις αρμόδιες Αστυνομικές Αρχές.».

Με την ανάρτηση του ανωτέρω κειμένου στην επίσημη ιστοσελίδα της πρώτης εναγομένης, οι εναγόμενοι επιδίωξαν να διαχωρίσουν το γεγονός του θανάτου του Κ. Τ. από την υπόθεση των τηλεφωνικών υποκλοπών, με σκοπό να διαφυλάξουν την εμπορική φήμη και αξιοπιστία της πρώτης αυτών, αποδεχόμενοι την πιθανότητα να καταλήξει σε αντίθετο πόρισμα η δικαστική διερεύνηση της υπόθεσης, η οποία ήταν βέβαιο ότι θα επακολουθούσε. Στις 9.2.2006 ο πρώτος ενάγων, αδελφός του θανόντος Κ. Τ., υπέβαλε μηνυτήρια αναφορά, ζητώντας να ερευνηθεί το ενδεχόμενο να θανατώθηκε ο αδελφός του από αγνώστους διά στραγγαλισμού και ακολούθως να «τον κρέμασαν», ώστε να φαίνεται ως αυτοκτονία, και σε περίπτωση αποκλεισμού τέτοιας ενέργειας να ελεγχθεί το ενδεχόμενο ο θανών να οδηγήθηκε στην αυτοκτονία με πιέσεις και εκβιασμούς. Επί της ανωτέρω μηνυτήριας αναφοράς εκδόθηκε στις 20.6.2006, μετά τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, η υπ αριθμ. 80/2006 διάταξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών, με την οποία ο τελευταίος απέδωσε τον θάνατο του Κ. Τ. σε απαγχονισμό διά βρόγχου, που συνιστά αυτοκτονία, για την οποία έκρινε ότι συνδέεται αιτιωδώς με την υπόθεση των τηλεφωνικών υποκλοπών.

Συγκεκριμένα, στην ως άνω διάταξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών αναφέρονται μεταξύ άλλων επί λέξει τα εξής: «[...] Η αυτοκτονία του Κ. Τ. συνδέεται αιτιωδώς με την ήδη αποκαλυφθείσα υπόθεση της παραβίασης του απορρήτου των τηλεφωνημάτων στην εταιρία V. Τούτο συνάγεται από το γεγονός ότι πολύ ενωρίτερα από την αποκάλυψη της υπόθεσης αυτής ο Κ. Τ. μίλησε για κίνδυνο να κλείσει η εταιρία V και για την αποχώρησή του ως ζήτημα ζωής ή θανάτου. Όπως βεβαιώνουν οι μάρτυρες [...] η εταιρία αυτή δεν αντιμετώπιζε κανένα απολύτως πρόβλημα που να απειλεί την ύπαρξή της. Επομένως, το μόνο πρόβλημα

που μπορούσε να εννοεί ο Κ. Τ. είναι η υπόθεση των «τηλεφωνικών υποκλοπών». Εξάλλου ο ίδιος δεν αντιμετώπιζε κανένα άλλο σοβαρό πρόβλημα, το οποίο να τον οδηγήσει στην αυτοκτονία, παρά μόνο το άγχος της εργασίας του, το οποίο χωρίς εμφανή λόγο τον οδήγησε στην αποχώρηση, στην επάνοδό του, στην ψυχολογική καταρράκωσή του και τέλος στην προαναγγελθείσα από τον ίδιο εξέλιξη (ζήτημα ζωής ή θανάτου!). Τέλος, ως σημειωθεί ότι η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.) στο από 7.6.2006 υπόμνημά της αναφέρει ότι ο Κ. Τ. ήταν εξουσιοδοτημένος χρήστης του ψηφιακού κέντρου ΜΕΑΡΑ με λογισμικό R9.1, δηλαδή του λογισμικού που είχε τη δυνατότητα υποσυστήματος νόμιμης συνακρόασης, καθώς και παραλήπτης του σχετικού υλικού από την προμηθεύτρια εταιρία Ε. Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι η διερεύνηση της τυχόν ανάμειξης με οποιονδήποτε τρόπο (τυχαίο ή μη) του Κ. Τ. στην αποκαλυφθείσα υπόθεση παραβίασης του απορρήτου των τηλεφωνημάτων, για την οποία ασκήθηκε ποινική δίωξη και ενεργείται κύρια ανάκριση, δεν μπορεί να γίνει στην προκαταρκτική αυτή εξέταση αλλά, αποκλειστικά, στο πλαίσιο της ενεργούμενης ήδη κύριας ανάκρισης. [...] Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι η παρούσα δικογραφία πρέπει να συσχετισθεί στη δικογραφία που εκκρεμεί στην κύρια ανάκριση για την παραβίαση του απορρήτου των τηλεφωνημάτων.». Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγει και η υπ αριθμ. 565/2006 διάταξη του Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, που εκδόθηκε στις 25.9.2006 μετά από προσφυγή του πρώτου ενάγοντος. Οι ανωτέρω διατάξεις των Εισαγγελιών Πρωτοδικών και Εφετών Αθηνών αντίστοιχα, διέψευσαν το περιεχόμενο του δελτίου τύπου της πρώτης εναγομένης, αφού, με βάση αυτές, από τη διενεργηθείσα προκαταρκτική εξέταση προέκυψε ότι ο θάνατος του Κ. Τ. σχετιζόταν άμεσα με την υπόθεση των τηλεφωνικών υποκλοπών και για τον λόγο αυτόν έγινε συσχέτιση των δύο δικογραφιών. Έκτοτε οι εναγόμενοι τελούσαν εν γνώσει της αναλήθειας του περιεχομένου του ως άνω δελτίου τύπου, το οποίο παρά ταύτα διατηρήθηκε αναρτημένο στην ιστοσελίδα της πρώτης εναγομένης μέχρι τη συζήτηση της αγωγής. Πρέπει δε να σημειωθεί ότι οι ενάγοντες υπέβαλαν ενώπιον του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών την υπ αριθμ. πρωτ. 10742/8.2.2012 αίτηση ανάσυρσης αρχειοθετηθείσας δικογραφίας και εγκρίθηκε η ανάσυρση της δικογραφίας για τον θάνατο του Κ. Τ. από το αρχείο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών με το υπ αριθμ. πρωτ. 12871/7. 3.2012 έγγραφο του Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, διαβιβάστηκε δε από τις 20.4.2012 για διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης στην Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Προσωπικής Ελευθερίας, στα πλαίσια της οποίας παραγγέλθηκε η εκταφή του Κ. Τ. και η νέα ιατροδικαστική διερεύνηση επί της σωρού του, ενόψει επικλήσεως νεότερων στοιχείων, καθώς επίσης και η διενέργεια τοξικολογικών και συναφών εξετάσεων.

Από όλα τα ανωτέρω καταδεικνύεται ότι οι συνθήκες θανάτου του Κ. Τ. ήσαν ακόμη και κατά τον χρόνο της ενώπιον του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου συζήτησης της αγωγής υπό διερεύνηση, ενώ δεν είχε διαλευκανθεί ούτε η υπόθεση των τηλεφωνικών υποκλοπών, κατά συνέπεια το επίμαχο δελτίο τύπου, που έσπευσαν να αναρτήσουν οι εναγόμενοι στις 3.2.2006 στην ιστοσελίδα της πρώτης αυτών, καταδεικνύει την πρόθεσή τους να στρέψουν την κοινή γνώμη υπέρ της τελευταίας, ακόμη και αν αυτό απέβαινε σε βάρος της μνήμης του θανόντος. Η ανωτέρω ενέργεια των εναγομένων συνιστά υπαίτια προσβολή της μνήμης του θανόντος Κ. Τ., αφού αυτοί, επιδιώκοντας με το ανωτέρω κείμενο να αποσυνδέσουν τον θάνατό του από την υπόθεση των υποκλοπών, εμμέσως πλην σαφώς τον εμφάνισαν ως αυτόχειρα, ο οποίος ωθήθηκε στην πράξη αυτή λόγω ψυχολογικών ή άλλων προσωπικών προβλημάτων και δημιούργησαν με τον τρόπο αυτόν εντυπώσεις για τον ίδιο και τη ζωή του, οι οποίες δεν ανταποκρίνονταν στην πραγματικότητα και προκαλούσαν αρνητική εικόνα στους τρίτους για

το πρόσωπό του. Η υπαιτιότητα των εναγόμενων έγκειται στο ότι, αφενός κατά την ανάρτηση του επίμαχου κειμένου στο διαδίκτυο γνώριζαν ότι εκκρεμούσε η δικαστική διερεύνηση της υπόθεσης και αποδέχτηκαν το ενδεχόμενο να εκδοθεί πόρισμα εντελώς αντίθετο με τη δική τους ανακοίνωση, αφετέρου, μετά την έκδοση των ανωτέρω εισαγγελικών διατάξεων και τον συσχετισμό της δικογραφίας που σχηματίστηκε για τον θάνατο του Κ. Τ. με τη δικογραφία για την υπόθεση των τηλεφωνικών υποκλοπών, δεν απέσυραν το εν λόγω κείμενο, ούτε ανασκεύασαν με κάποιον τρόπο, αλλά το διατήρησαν αναρτημένο στην ιστοσελίδα της πρώτης εναγομένης, με αποτέλεσμα να το έχει αναγνώσει μεγάλος αριθμός επισκεπτών του διαδικτύου και να έχει τη δυνατότητα πρόσβασης σ αυτό άγνωστος αριθμός χρηστών του διαδικτύου. Πέραν τούτου, λόγω της αναπαραγωγής του επίμαχου κειμένου από διάφορους διαδικτυακούς τόπους και τον τύπο, το περιεχόμενό του έγινε γνωστό σε μη δυνάμενο να προσδιοριστεί αριθμό προσώπων. Κατά συνέπεια οι εναγόμενοι, ενεργώντας από δόλο ή σε κάθε περίπτωση από βαριά αμέλεια, προσέβαλαν και εξακολούθησαν, τουλάχιστον μέχρι τη συζήτηση της αγωγής, να προσβάλουν τη μνήμη του θανόντος Κ. Τ., και κατ'επέκταση την τιμή και την υπόληψη των εναγόντων. Ειδικότερα, οι εναγόμενοι με την ανωτέρω παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά τους προσέβαλαν το απόλυτο δικαίωμα της προσωπικότητας των εναγόντων, από τους οποίους ο πρώτος είναι αδελφός και οι δεύτερος και τρίτη γονείς του θανόντος, και συγκεκριμένα των αγαθών της τιμής, της ψυχικής υγείας και του συναισθηματικού τους κόσμου, στο μέτρο που η προσβολή της μνήμης του νεκρού οικείου τους προσβάλλει, λόγω του στενού συνδέσμου μεταξύ τους, το αίσθημα σεβασμού τους προς την μνήμη του, που αποτελεί και αυτό έκφανση της προσωπικότητάς τους, κατά τα αναφερθέντα παραπάνω, στη μείζονα σκέψη της παρούσας. Επιπλέον, στην προκείμενη περίπτωση συντρέχει και το υποκειμενικό στοιχείο που απαιτεί η διάταξη του άρθρου 914 του ΑΚ, εφόσον οι εναγόμενοι υπαιτιώς προέβησαν στην προσβολή της προσωπικότητας των εναγόντων, σύμφωνα με όσα ανωτέρω αναφέρθηκαν. Αποδείχθηκε περαιτέρω ότι οι ενάγοντες, ένεκα της κατά τα ανωτέρω παράνομης και υπαίτιας προσβολής της προσωπικότητάς τους εκ μέρους των εναγομένων, υπέστησαν ηθική βλάβη, για την χρηματική ικανοποίηση της οποίας έπρεπε να επιδικασθεί σε καθέναν από αυτούς το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, που κρίνεται εύλογο, λαμβανομένων υπόψη για τον καθορισμό της του γενικότερου κλίματος εντός του οποίου ενήργησαν οι εναγόμενοι (όπως τούτο είχε διαμορφωθεί από τα δημοσιεύματα των ημερών αναφορικά με τις υποθέσεις του θανάτου του Κ. Τ. και των τηλεφωνικών υποκλοπών), τον βαθμό της υπαιτιότητας των εναγομένων, της έντασης και της έκτασης της προσβολής τους, του τρόπου διάδοσης των συγκεκριμένων προσβλητικών ισχυρισμών, της κατ'επανάληψη τέλεσης της πράξης, καθώς και της εν γένει κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης των διαδίκων, εκ των οποίων οι ενάγοντες έχουν περιορισμένη οικονομική δυνατότητα, ενώ η πρώτη εναγομένη είναι οικονομικά εύρωστη, διατηρώντας κορυφαία θέση στο χώρο της τηλεφωνίας.

Κατ'ακολουθίαν, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, με την εκκαλουμένη απόφασή του, 1) ορθώς μεν έκανε εν μέρει δεκτή την αγωγή ως κατ'ουσίαν βάσιμη και, αφού δέχτηκε ότι με την ανάρτηση του επίμαχου δελτίου τύπου στην ιστοσελίδα της πρώτης εναγομένης αμφότεροι οι εναγόμενοι προσέβαλαν παράνομα και υπαίτια την προσωπικότητα των εναγόντων, α) υποχρέωσε την πρώτη εναγομένη να αποσύρει από την ιστοσελίδα της το επίμαχο δελτίο τύπου εντός χρονικού διαστήματος είκοσι ημερών από τη δημοσίευσή της, β) απαγόρευσε στην πρώτη εναγομένη να επαναλάβει ανάλογου περιεχομένου αναφορές στο πρόσωπο του Κ. Τ., γ) απείλησε σε βάρος της πρώτης εναγομένης χρηματική ποινή ύψους 500 ευρώ για

κάθε παράβαση των ανωτέρω υπ αριθμ. 2 και 3 διατάξεων και δ) υποχρέωσε την πρώτη εναγομένη, εντός δεκαπέντε ημερών από της τελεσιδικίας της αποφάσεως, να καταχωρίσει στην ιστοσελίδα της www.v...gr περίληψη αυτής, η οποία να περιέχει τα στοιχεία που αναφέρονται στην παρ. 6 του άρθρου μόνου του Ν 1178/1981, όπως ισχύει κατά την έκδοσή της, απορριπτομένων ως κατ ουσίαν αβασίμων όσων αντίθετων υποστηρίζονται με την έφεση των εναγομένων- εκκαλούντων, 2) κατ εσφαλμένη όμως εκτίμηση των αποδείξεων καθόρισε το ύψος της οφειλόμενης σε κάθε ενάγοντα χρηματικής ικανοποίησης στο ποσό των 8.000 ευρώ, κατά τον βάσιμο περί τούτου λόγο της εφέσεως των εναγόντων-εκκαλούντων.

[Συνεκδικάζει τις εφέσεις. Απορρίπτει κατ' ουσίαν την έφεση των εναγομένων. Δέχεται την έφεση των εναγόντων. Εξαφανίζει την εκκαλουμένη. Δέχεται εν μέρει την αγωγή.]